

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie.

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

E S

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a două
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

■ ■

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Nr. 5024—1916.

Reședința Metropolitană din cauza războiului mutată la Oradea-mare.

Până ieri alaltăieri priviam din oarecare depărtare la flacărele războiului, cari au încins aproape întreagă Europa, și Ne rugam zilnic Părintelui ceresc, să le potolească, iară pe noi să ne păzească de ele. Dar iată n'am fost vrednici, ca Dumnezeu să ne asculte ruga. Ele au cuprins deja o parte însemnată a teritoriului, peste care se întinde arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș și bubuitul tunurilor se aude din când în când până la reședința Noastră.

În vederea primejdiei, ce Ne îngrozește din apropiere nemijlocită, comanda armatei I-e a oștirilor ces. și regești a aflat deci, să trimită la Blaj pe domnul concipist la arhiva regnicolară r. ung. etédi Gagyí Jenő cu însărcinarea și împuternicirea cea mai deplină de a Ne muta din Blaj pe Noi împreună cu oficiul Nostru arhidiecezan, cu Capitlul Nostru, cu administrațiunea centrală capitulară, cu seminarul teologic arhiepiscopesc, pe cum și cu arhiva arhiepiscopescă și cu tot ce avem la Blaj prețios în privință artistică și științifică și se poate muta.

Mărturisim, că eram hotărâți, să nu Ne mutăm așa de curând, ci să așteptăm aci evacuarea militară. Dară de altă parte vedem, că aceasta nu e cu putință. Când se face evacuare militară, oamenii afară de vieți abia mai pot scăpa oarece din avutul său, și Nouă într'un caz ca acesta Ne-ar căuta, să lăsăm pradă turbării războiului toate cele ce avem aci în Blaj.

Cu inimă sângerândă Vă aducem deci la cunoștință, că mâne Vineri,

în 8 Septembrie 1916 pornim din Blaj la Oradea-mare și că de acolo vom continua a chivernisi arhidieceza în vremile acestea grele. Am aflat însă totuși, să lăsăm la Blaj până la eventuala evacuare militară pe Rsmul canonic teolog dr. Alexandru Nicolescu, investindu-l cu putere deplină spre a Ne reprezenta atât în cele spirituale cât și în cele temporale ca vicar general arhiepiscopesc rânduit pentru întreg teritoriul arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș, eventual împedecat de a stă în legătură cu locul reședinței Noastre.

Nu Ne luăm rămas bun dela Voi, ci Vă rugăm, ca împreună cu Noi să nu încetați a Vă ruga Părintelui milelor, să Ne miluească și să Ne întoarcă la Reședința Noastră, iară până atunci să păzească și mântuiască poporul Său și scutească așezămintele, cari le lăsăm în grija proniei Lui.

Blaj, în 7 Septembrie 1916.

Dr. Victor Mihályi, m. p.
Arhiepiscop și Metropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

Declarațiile deputaților noștri referitor la războiul cu România.

Declarațiile deputatului Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Iată dar că tot s'a întâmplat altfel, decât au sperat și nizuit românii cei mai buni și mai cumpăniți din Bucovina și Ungaria. Toate străduințele neobosite de a îndupleca România ca în interesul viitorului Românismului întreg, să se alăture de puterile centrale s'au dovedit a fi o muncă zădarnică de Sisifus.

Noi însă am avut motive temeinice nu numai se nădăduim dar să și credem că punctul nostru de vedere tradițional va fi cumpănit în ziua deciziunii la București, va fi luat în considerare și va fi hotărâtor pentru ținuta ce o va lua România.

Două momente caracterizează punctul acesta de vedere, motive de considerații sentimentale și de politică reală,

Iubirea de patrie, devotamentul pentru dinastie ce sălășluște la românii din Monarhie s'a deslănțuit în forma de însufiețire pentru războiu și în acte de vitejie strălucite pe cari le sevăresc fii poporului român pe toate fronturile.

Ca și fiecare popor de țărani, așa și nația română e în sentimentele sale conservator.

Maioritatea acestui popor a stat în robie și împărăteasa Maria Theresia și marele ei fiu Iosif II., au rupt lanțurile ce încătușa nația noastră și sub domnia acestora a căpătat primele raze de lumină. La tradițiile aceste culturale și politice se mai adaugă și gloria militară dobândită de grănițerii români din Ardeal și Bănat, cari sub steagurile Habsburgice s'au distins prin fapte de arme nemuritoare, în ours de veacuri. Așa a trăit și s'a adâncit tot mai mult, generații după generații în poporul român, dragostea, loialitatea și credința ne-strămutată în Casa domnitoare.

Toate aceste se știau în România, Regele Carol și bărbații politici români sub domnia lui au înțeles totdeauna și au luat în considerare sentimentele dinastice ale românilor Habsburgici. Și acum s'a uitat aceasta?

Din punctul de vedere al politicii reale, noi am crezut până la 28 August că România va interveni în războiu de partea puterilor centrale și va contribui la scutirea războiului și la sfârșitul lui vitorios pentru noi.

Pentru noi românii din Monarhie constituie o dogmă politică convingerea că Rusia este o primejdie vială pentru întreg românismul, că voește să ajungă prin România și Bulgaria la strimțorile Dardanelor.

În Basarabie zac în robie două milioane români. Le lipsește o conștiință națională. Față de 170 milioane locuitori ai Rusiei, românii formează acolo un procent disparent. Numai o înfrângere a Rusiei i-ar putea salva. Românii din Bucovina erau mulțumiți. În Ungaria am combătut sistemul politic. Ce era însă aceasta luptă, ce era pericolul de maghiarizare în raport cu Atotputernicia rusească?

Lupta politică ne-a oțelit și a desvoltat conștiința națională a românismului, caracterul fiecărui român ca și al nației întregi.

Democratizarea de neînălțurat a Ungariei după războiu, ar fi deschis și poporului nostru perspective că încrederea cu care au plecat flăcării noștri în războiu nu va fi înșelată și victoria va asigura popo-

rului român toate garanțiile instituționale ale dezvoltării ei etnice libere.

Aceasta era și este concepția tuturor românilor din Austro-Ungaria. Și aceste toate s'au trecut cu vedere în România. Ce desamăgire, ce lovitură pentru poporul nostru!

Până acum atinse numai indirect de războiu, Ardealul și Bănatul vor deveni de aci înainte teatru de războiu. Toate suferințele amenință neamul nostru. Și ori-ce rezultat ar avea războiul, România nu va mai putea scăpa, în viitor de atârănarea ei față de Rusia.

Poporul român din Austro-Ungaria însă va păstra același devotament față de dinastia și patrie, probat de veacuri, cu aceeași sinceritate și dragoste ca în trecut. Căci instinctele populare și tradițiile nu se pot schimba de azi pe mâine.

Dacă însă ne închipuim toate suferințele românismului habsburgic și dacă luăm în considerare toate faptele de mai sus, — atunci nici nu putem concepe declarația de războiu a României și tot mereu trebuie să ne întrebăm: Cum a fost cu puțință așa ceva? Autorului acestei catastrofe de bună seamă că-l va ajunge blestemul viitoarei generații române.

Declarațiile deputatului Dr. Teodor Mihali.

Correspondența budapestană află din Dej:

În adunarea extraordinară municipală a comitatului Solnoc-Dobâca, președintele partidelor naționalităților, deputatul român Dr. Teodor Mihali, a făcut următoarea declarație, înainte de ordinea de zi:

„În chemarea ce am adresat-o fiilor poporului român din patrie la începutul războiului mondial, am dat expresiune credinței mele nestrămutate, că românismul din patria noastră precum în trecut, așa și în timpul războiului va rămâne loial și cu același atașament tradițional întru apărarea tronului și a patriei, gata de jertfe pe câmpul de războiu, ca și acasă. Experiențele de peste doi ani au confirmat în mod strălucit presupunerea mea și cu mândrie pot să stabilesc, că faptul acesta a fost recunoscut și de factorii autorizați din patria noastră și ai aliaților noștri. Acum, când România, spre surprinderea noastră dureroasă, a apărut ca un nou dușman contra monarhiei, când noi am crezut și am sperat mereu, că va lupta cu noi în marea bătălie pentru apărarea intereselor noastre de existență comune, declarăm în mod solemn, această nouă fază a războiului mondial, nu va zdruncina întru nimic ținuta noastră patriotică, loialitatea noastră tradițională și credința noastră nestrămutată către tron și patrie, ci ne va face să ne împlinim în măsură și mai mare datorile noastre patriotice și cetățenești. Rog, să se ia la cunoștință această declarație, pe care o fac și pentru liniștirea și informarea concetățenilor noștri, și am convingerea fermă, că dreapta noastră cauză, sprijinită de iubire frățească, de înțelegere și susținere reciprocă, care nu se dă în lături dela nici un sacrificiu, va birui la sigur.“

*

La declarația aceasta, care a fost salutăată cu mari aclamațiuni, a răspuns subprefectul, exprimându-și bucuria de declarațiile de devotament către tron și patrie, exprimate de cel mai competent reprezentant al cetățenilor ungari de naționalitate română, și le va aduce la cunoștința guvernului.

Ajutorarea refugiaților. — Între grozăviile războiului se pare, că partea cea mai tragică, e când familiile de prin ținuturile inundate de inamici, sunt silite să se refugieze în ținuturi străine, fără cunoșcuți. Familii cu copii mulți sunt silite să-și părăsească casa împreună cu agoniseala unei vieți întregi.

Publicului, care e scutit de aceasta calmitate îi revine sacrul obligament de a se îngriji de soarta acestor familii, punându-le la dispoziție cvartire și alimente până când îndurarea lui Dumnezeu va delătura aceasta grea încercare. »Aceasta — după cum scrie ziarul »Alkotmány« — o pretind, pe bază de patriotism și cetățenii români, cari încă să împărtășesc de pânea amară a refugierii chiar atunci când înrudiții lor de sânge descind pe pământul patriei noastre. Desigur între refugiații români sunt și de cei lipsiți cu totul de mijloace materiale și sunt în o completă desorientare. Trebuie ajutamați, scrie »Alkotmány« pe toți cu aceiaș iubire și dacă e lipsă chiar cu jertfe«.

»Noi românii, cari deatâtea ori ne-am arătat fideli tronului, prin faptele eroilor noștri, ni-se impune sfânta datorință să luăm sub scutul nostru fără deosebire de naționalitate sau confesiune pe cei cari sunt siliți să-și părăsească locuințele. Astfel vom arăta, că fi ai acestei patrii au trăit și vor trăi în cea mai deplină armonie.

Războiul european.

Luptele vehemente dela Somme continuă. Trupele noastre stau în lupte îndârjite pe un front de 20 kilometri, ce se estinde între Laforest și sud de Somme, începând dela Berleux până în regiunea ce cade spre sud de Chily. Trupele germane au respins atacurile franceze, date pentru reocuparea pozițiilor de pe sectorul Souville. La trupele de sub comanda arhiducelui Leopold situația e tot cea veche. Trupele arhiducelui Carol, după lupte întinse, au respins mai multe atacuri inamice, pornite spre sud-ost de Bezezony. Trupele aliate în ultimele două zile au făcut prizonieri 2 ofițeri și 259 ostași. În Carpați s'au dat în mai multe locuri, lupte mici. Spre sud-vest de Fundul-Moldovei am respins cu multă vehemență mari trupe rusești. Trupele germane și bulgare au luat cu asalt pozițiile dela Tatraken și orașul Dobrici. Cavaleria bulgară a respins mai multe divizii române.

Aviatori germani au aruncat cu mult succes bombe asupra Constanței, Bucureștiului și stabilimentului de olei din Ploești.

Nr. 114—1916.

AVIZ.

Alumnii Seminarului teologic arhiepiscopesc gr.-cat. din Blaj prin aceasta sunt recercați, ca numai decât să plece spre Oradea-mare, unde începem cursurile teologice regulat. Ceice nu s'ar prezentă la cursuri, pot să-și piardă favorul scutirei dela serviciul militar, prevăzut în §. 29. Art. de lege XXX—1912. Alumnii se vor adună în Cluj la oficiul protopopesc, de unde vor plecă la Oradea-mare, amăsurat îndrumărilor, ce li-se vor da acolo.

Dela Rectoratul Seminarului arhiepiscopesc gr.-cat.

Blaj, în 5 Sept. 1916.

Dr. Izidor Marcu
canonic, rector seminarial.

Informațiuni.

Redacțional. Nrul viitor al ziarului nostru, va apărea la Oradea-mare, unde rugăm să se trimită orice scrisoare ori bani la adresa: »Unirea«, Nagyvárad gör.-kat. püspökség.

Joi în 7 Septembrie membrii capitolului împreună cu clerul gremial au oficiat slujbă divină, implorând darul lui Dumnezeu pentru delătura greii încercări ce s'a declanșat prin pășirea inamicului pe pământul patriei noastre.

A predicat dl Zenovie Păcligan, cerând ajutorul divin, ca cei-ce se despart să se poată întoarce cât mai îngrabă la veștele lor.

✓ **Deputatul român dl dr. Ștefan C. Pop** va face în Camera ungară o declarație de loialitate în numele partidului național român din Ardeal și Ungaria.

Într'un interviu acordat lui »Budapesti Hirlap«, deputatul cercului Siria a spus:

Știu că Ungaria nu are nevoie de așa o declarație, căci fiecare fiu al țării acestia e încredințat de sentimentele noastre adevărate. Dar declarația aceasta e pentru străinătate. Voim ca străinătatea să vadă ce groșită este afirmația României că poartă un războiu de eliberare... Cu bucurie, văd înțelegerea ce o arată populația maghiară din Arad. Ea înțelege, că situația noastră a românilor e mai penibilă decât a ei și aceste toate pentru pașul pripit al țării învecinate.

România va regreta foarte curând pașul ei greșit.

Zepelinuri bombardează Bucureștii. Agenția Radio anunță că în ultimele două nopți, Zepelinuri au atacat Bucureștii. În capitala României s'au luat mari măsuri de precauțiune, Bucureștii au fost cufundați într'un adânc întunerec. După comunicatul român atacul acesta a pricinuit pagube materiale nelămurite și a fost rănită o fată.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ivan Suciu.